

Politika

Slovēnija ir parlamentāra republika ar daudzpartiju sistēmu. Valsts ieguva neatkarību 1991. gada 25. jūnijā. Slovēnijas konstitūcija pieņemta 1991. gada 23. decembrī. Izpildvaru īsteno valdība, likumdevēja varu - parlaments. Tiesu vara ir neatkarīga.

Izpildvara

Slovēnijas valsts galva ir prezidents, kuru tauta ievēl uz pieciem gadiem. Pēc prezidenta vēlēšanām notiek Nacionālās asamblejas vēlēšanas. Tās partijas līderis, kas vēlēšanās ieguvis lielāko balsu skaitu vai vairākuma balsu ieguvušās koalīcijas līderis, parasti tiek izvirzīts premjerministra amatam. Premjerministru apstiprina amatā Nacionālā asambleja. Premjerministrs izveido Ministru kabinetu, par kuru balso Nacionālā asambleja. Ministru kabinets sastāv no 17 ministriem (2 ministri bez portfeļa).

Likumdevēja vara

Slovēnijas likumdevējs ir divpalātu parlaments - Nacionālā asambleja un Nacionālā padome. Slovēnijas Republikas Nacionālo asambleju ievēl uz 4 gadiem. Nacionālajā asamblejā ir 90 deputātu vietas. 88 deputātus ievēl tiešās vēlēšanās, 2 deputātus, kuri pārstāv ungāru un itāļu minoritātes - proporcionālās vēlēšanās. Darbs parlamentā tiek organizēts deputātu komisijās.

Nacionālajā padomē ir 40 deputāti, kurus ievēl uz 5 gadiem. Nacionālā padome veic konsultatīvo funkciju un tās likumdošanas vara ir visai nosacīta. Padome var ierosināt likumprojektus, pieprasīt Nacionālajai asamblejai pārskatīt pieņemtos lēmumus un sasaukt referendumu.

Tiesu vara

Tiesu vara Slovēnijā ir neatkarīga no likumdevējvaras un izpildvaras. Tiesu sistēma iedalās pēc vispārējās un speciālās jurisdikcijas. Vispārējo jurisdikciju tiesās ietilpst 44 rajonu, 11 reģionālās, 4 augstās tiesas un Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa. Speciālās jurisdikcijas tiesās ietilpst četras Darba tiesas un Sociālā tiesa. Tās nodarbojas ar darba un sociālās drošības jautājumiem. Administratīvā tiesa ir augstākā tiesas varas instance. Valsts prokuratūra ieņem īpašu vietu tiesu sistēmā. Tā ir neatkarīga valsts institūcija un daļēji īsteno arī izpildvaru. Valsts galveno prokuroru ieceļ Nacionālā asambleja.

Konstitucionālā tiesa ir augstākā tiesa, kas aizsargā valsts konstitūciju un cilvēktiesības. Par Republikas prezidenta izvirzītajiem Konstitucionālās tiesas tiesnešu kandidātiem balso Nacionālā asambleja. Slovēnijas konstitucionālās tiesas sastāvā ir 9 tiesneši, kas ievēlēti amatā uz 9 gadiem.